

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8 Vtrum aliquis possit audire missam sacerdotis fornicarij, quin peccet
mortaliter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

confirmationis sacramentum, unde aliud non potest conferre confirmationis sacramentum nisi episcopus. Hoc etiam patet autoritate scripturæ. Confirmatio. n. successit in locū impositionis manū: hoc autem non poterat fieri nisi per solos Apostolos, unde & per Philippum qui prædicauerat uerbū domini in Samaria, non imponebantur manus, sed Apostoli qui erāt Hierosolymis audito q̄ Samaria recipit uerbum Dei, miserunt ad eos Petrū & Ioannem. & postea sequitur. Tunc imponebant manus super illos, &c. unde cum episcopi succedant in locum Apostolorū, solis episcopis debetur collatio sacramenti confirmationis. Inuenimus tamen q̄ aliqua quæ in quadam perfectione constituunt, ex dispensatione committuntur simplicibus sacerdotibus, sicut collatio minorum ordinum, & huiusmodi, quod etiam de confirmatione fieri posset cum dispensatione, sine qua nullus debet conferre hoc sacramentum, nisi solus episcopus.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod non omnia sacramenta, in quibus confertur gratia spiritualis, potest conferre sacerdos, unde licet in sacramento confirmationis cōferatur gratia spiritualis, non tamen competit sacerdoti, quia perfectiori modo in sacramento ordinis confertur gratia spiritualis, quæ reseruat solis episcopis pp̄ perfectionē, in qua cōstituit. Nec obstat de impedimento, quia possunt recurrere ad ciuitates, in quibus sunt episcopi præsentēs.

Et per hoc patet solutio ad secundum.
AD TERTIVM dicendum, quod sacramentum baptismi est maius necessitate, nō perfectione, & ideo propter eius necessitatem non solum sacerdotes, sed etiam quilibet christianus potest baptizare in articulo necessitatis, ubi non habetur copia sacerdotis, seruata nihilominus forma sacramenti. Confirmatio uero quia non est adeo necessaria, & constituit in quadam perfectione, ut dictum est, maioribus reseruat, scilicet solis episcopis.

QVÆSTIO VIII.

CIRCA sacramentum Eucharistiæ quæstia sunt duo.

¶ Primò, De illis qui excluduntur a consecratione per fornicationem.

¶ Secundò, De illis qui excluduntur a participatione sacramenti per excommunicationem.

ARTICVLVS VIII.

Verum aliquis possit audire Missam sacerdotis fornicarij, quin peccet mortaliter.

AD PRIMVM quæsitū est, utrū aliquis possit audire Missam sacerdotis fornicarij, quin peccet mortaliter, ut q̄ nō possit audire sine peccato mortali. Ecclesia. n. precepit sub anathemate, q̄ nullus audiat missam a fornicario sacerdote: sed facere cōtra huiusmodi mandatum, est peccatū mortale, ergo &c.

CONTRA est, q̄ in multis locis p̄ mundū sustinetur.

RESPON. Dicendum, q̄ circa hoc est considerandum q̄ aliquid quantū ad ius naturale est per se malum, & aliquid malum est quantum ad ius positiuū. Quicumque enim sacerdos in peccato mortali existens celebrat, peccat mortaliter: unde si constaret mihi eum esse in peccato mortali, & inducerem eū ad celebrandum, peccarem mortaliter, & hoc est fm̄ ipsum ius naturale, quia hoc est prouocare eū ad peccatum mortale. Ius autem positiuum addit plus, quod nō solum debemus inducere eū ad celebrandum, sed et si audiam eius missam, pecco mortaliter, q̄ quidē institutum est in penam sacerdotis

fornicarij. Attendēdū tñ est, q̄ hoc non intelligit de quolibet sacerdote fornicario, sed de publicis fornicarijs, qui proprie dicuntur publici, q̄n̄ ita officio & sn̄a Ecclesiæ uocantur publici. Unde quicumq; a tali fornicario publico audit missa, peccat mortaliter.

AD illud quod obijciunt dicendum, q̄ si iustitetur a prælatis, propter hoc non excusatur: quia hoc est vel propter negligentiam, vel propter miseriam & defectum ipsorum prælatorum, qui nō sunt ausi corrigere alios, cum in se multa corrigenda cognoscant, vel etiam propter timorem aliquando, unde non excusantur propter hoc.

ARTICVLVS IX.

Verum aliquis loquendo, comedendo, seu stando cum excommunicatis peccet mortaliter.

CIRCA secundum quæsitum fuit, utrū aliquis loquendo, comedendo, seu stando cū excommunicatis peccet mortaliter, & videtur q̄ sic, quia multi magistri Decretorum & magni hoc dicunt.

¶ 2 Præter. Facere contra præcepta Ecclesiæ est peccatum mortale: sed Ecclesiæ mandat quod nullus loquatur, nec comedat cum excommunicatis: hoc ergo qui facit, peccat mortaliter.

¶ 3 Præter. Quædam Decretalis dicit, ubi cōsuebat summus Pontifex, utrū posset participare excommunicatis, q̄ hoc etiam pro uitando dispēdio mortis non debet facere, & huius assignat causam dicens: quia est peccatum mortale, videtur ergo quod quicumque in aliquo participat cum eis, peccet mortaliter.

CONTRA est, quod nos videmus multos perfectos viros hoc facientes, qui nullo modo hoc facerent, si esset peccatum mortale.

RESPON. Dicendum, q̄ aliquis per excommunicationem separatur a cōmunionē fidelium, non autem hominum, nisi per accidens: quia intantum separatur a cōmunionē hominum, in quantum conuenit separari a cōmunionē fidelium. Dico ergo q̄ aliquis potest cōmunicare, seu participare cū excommunicato directe, & indirecte. Directe quidē in his quæ sunt fidelium, & sic ille qui hoc modo ei cōmunicat, peccat mortaliter. Et hoc contingit tripliciter, quia si cōmunicat secū in diuinis, sicut si orē pro eo, vel audiā missam cū eo, & in alijs spiritualibus. Itē, si ex cōtempitu, & hoc in quocūq; cōicatus cum eo, quasi cōtempnēs mandatum Ecclesiæ, peccat mortaliter. Itē, quicumq; participat secum in crimine, & in causā. Indirecte uero cōicatus cum eo in his quæ sunt hominis, sicut in uerbo, in cibo, & in his quæ sunt simpliciter humane conuersionis, & fm̄ hoc non peccat mortaliter, sed uenialiter, nisi faciat ex contemptu, ut dictum est.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ opinio Decretistarum non est uera, quia ipsi plus assentiunt in his, & sequuntur ius humanum q̄ diuinum, cum plus sit assentiendum diuino, quam humano: & ideo melior est opinio aliorum, qui dicunt contrarium.

AD SECVNVM dicendū, q̄ cōicatus cum excommunicato directe, est contra præceptum Ecclesiæ, & est peccatū mortale, sed indirecte non est contra, sed præter præceptū Ecclesiæ, & hoc nō est peccatū mortale, sed ueniale. Unde sciendū est, q̄ quædam sunt per se mala, & hæc non possunt fieri sine peccato, sicut cōicatus excommunicato in his quæ sunt excommunicati, & ideo nō possunt fieri sine peccato mortali. Quædam uero sunt occasione malorum tantum, & ista possunt fieri sine peccato mortali, & sic est loqui, vel comedere cum excommunicatis.

AD

3. p. n. 82. ar. 2. o. & 4. dist. 3. q. 2. art. 2. q. 4. o.